

V Praze se znovu uskuteční přehlídka dokumentů Nezlomní a obětovaní, letošním hlavním tématem je protikomunistický odboj

4.10.2023 - | Magistrát hlavního města Prahy

Hlavní téma festivalu bylo vybráno při příležitosti 70. výročí dramatické anabáze bratří Ctirada a Josefa Mašinů a jejich přátel do Západního Berlína. Snímky na festivalu, který se koná od 31. října do 3. listopadu 2023 v pražském kině Atlas, proto budou věnovány především právě protikomunistickému odboji, a to nejen v někdejším Československu, ale i v dalších státech bývalého sovětského bloku. Na programu budou převážně dokumenty, ale i několik hraných filmů z České republiky, Slovenska, Polska, Maďarska, Litvy, Ukrajiny, Německa a dalších zemí.

„Je třeba si uvědomit, že studená válka byla také válka. Byla to válka proti svým vlastním občanům, a v tomto kontextu je třeba příběh skupiny Mašinů chápat. Byli tu mrtví, byly tu stovky zavřených ve věznicích nebo v pracovních lágrech, zbytek se bál. Filmy na tomto festivalu se vrací k jednoduché i nejtěžší otázce vůbec: jaká je cena svobody?“ uvádí Jiří Pospíšil, náměstek primátora hl. m. Prahy pro oblast kultury.

K jedné z nejdramatičtějších – nejen československých – událostí studené války se na festivalu vrátí hned tři režiséři: Martin Vadas svým chystaným dokumentem Cestou Mašinů, spisovatel Jan Novák spolu s Martinem Froydou právě dokončeným snímkem s názvem Útěk do Berlína a režisér Tomáš Mašin s novým dramatem Bratři. Přehlídka připomene i starší dokumentární filmy k tématu z televizních cyklů Po stopách třetího odboje či Příběhy železné opony.

„Násilný protikomunistický odboj v Československu existoval, byť nebyl zdaleka tak početný jako v Polsku nebo Pobaltí. Postupně vznikla řada odbojových skupin a nechyběly dokonce ani pokusy o ozbrojené povstání, které však byly bohužel rychle infiltrovány komunistickými bezpečnostními složkami. Chceme připomenout protikomunistický odpor nejen u nás, ale i v dalších zemích východní Evropy, aby měl divák možnost srovnání,“ říká předseda programové rady festivalu Petr Blažek.

Diváci budou moci vidět například litevský snímek Líbám tě, Juozasi, který připomíná, že v Litvě v roce 1945 válka rozhodně neskončila. Německý hraný film Střela zblízka přináší portrét posledního popraveného východoněmeckého agenta. Polské snímky Štvanice

a Zapora tematizují partyzánský boj polské podzemní armády proti komunistickému aparátu po druhé světové válce. Dokument Vratislavská bitva se vrací do 80. let 20. století, kdy generál Wojciech Jaruzelski vyhlásil v Polsku výjimečný stav. Ukrajinský film Živá ukazuje na příběhu mladé ženy dramatické osudy ukrajinského hnutí odporu, které bojovalo v 50. letech 20. století proti sovětským speciálním jednotkám. Maďarská Anatomie revoluce 1956 rozebírá nejmasovější a nejkrvavější vzpouru ve východním bloku. Ze Slovenska přicestuje jeden ze spoluautorů tragikomického snímku Sametoví teroristé.

Na programu je rovněž řada dokumentů renomovaných českých režisérů včetně Olgy Sommerové, Pavla Křemena, Heleny Třeštíkové, Kristiny Vlachové či Pavla Štingla. Předpremiéru zde bude mít také čerstvě dokončený dokumentární esej Jana Gogoly a Matěje Hrudíčky o uherskohradištské věznici Vězení dějin. Film Pochoduj nebo zemři připomene i nepříliš známou účast Čechů a Slováků v

řadách francouzské cizinecké legie i armády USA ve válkách v Indočíně.

Součástí festivalu budou v neposlední řadě studentské workshopy, soutěž studentských filmů o 20. století a tradiční dopolední projekce pro školy, vždy doplněné o následné debaty s tvůrci a historiky.

„Školy mají o tento typ vzdělávání velký zájem, už teď máme kapacitu dopoledních projekcí pro školy naplněnou. Filmy dokážou uvést do dobového kontextu a dramat doby mnohem snáze a sugestivněji než sebelepší výuka od katedry,“ dodává ke školním projekcím předsedkyně správní rady muzea a senátorka Hana Kordová Marvanová.

V rámci doprovodného programu se pak uskuteční několik seminářů. Budou se věnovat komunistické propagandě ve filmech i pořadech Československé televize nebo také filmu jako muzejnímu médiu. Na festivalu budou uděleny tři hlavní ceny: Cena Jaroslavy Janderové Strážce paměti, cena Tvůrce paměti a také studentská cena za nejlepší dokument o 20. století.

Projekt se koná za finanční podpory hlavního města Prahy, záštitu nad festivalem převzala ministryně obrany Jana Černochová. Hlavním mediálním partnerem je Česká televize, mezi další partnery letošního ročníku festivalu patří Polský institut v Praze, Národní filmový archiv, Vojenský historický ústav, Smíchovská střední průmyslová škola a gymnázium, Ústav pro studium totalitních režimů, Evropská platforma paměti a svědomí, Slovenský inštitút Praha, Goethe-Institut Česká republika, Maďarský institut v Praze, Velvyslanectví Litvy v České republice a další instituce.

https://www.praha.eu/jnp/cz/o_meste/magistrat/tiskovy_servis/tiskove_zpravy/v_praze_se_znovu_usku_tecni_prehlidka.html